Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

> Retouradres Postbus 20901 2500 EX Den Haag

De voorzitter van de Tweede Kamer
Afdeling der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag
www.minienw.nl

Ons kenmerk
IENW/BSK-2026/214206

Uw kenmerk
37 020-J nr. 2

Bijlage(n)
1

Datum 9 november 2026
Betreft Beantwoording schriftelijke vragen commissie IenW bij de begroting Deltafonds 2027

Geachte voorzitter,

Met deze brief stuur ik u de beantwoording van de vragen van de vaste commissie voor Infrastructuur en Waterstaat, belast met het voorbereidend onderzoek van het begrotingswetsvoorstel Deltafonds 2027.

De vragen zijn op 12 oktober 2026 ontvangen.

Hoogachtend,

DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT,

Vincent Karremans

Ministerie van infrastructuur en Waterstaat

Ons kenmerk
IENW/BSK-2026/214206

1. Welk percentage, of bedrag, van de geraamde € 2.065,5 miljoen aan totale uitgaven van het Deltafonds voor 2027 is structureel gereserveerd voor klimaatadaptatie op Bonaire, Saba en Sint Eustatius?

   Caribisch Nederland valt buiten de scope van het Deltafonds. Daarom zijn er in de Deltafondsbegroting geen structurele reserveringen getroffen voor klimaatadaptatie op Bonaire, Saba en Sint Eustatius. Wel is in het kader van de prioritering het voornemen een bedrag van € 100 miljoen uit te trekken voor klimaatadaptatie inclusief Bonaire, Sint Eustatius en Saba (TK 2026-2027, 37020-A, nr. 14). De verdeling van de budgetten binnen de herprioritering wordt bekend bij Voorjaarsnota 2027. Ten aanzien van de infrastructuur en fysieke leefomgeving van Bonaire, Sint Eustatius en Saba wordt de Kamer op korte termijn geïnformeerd over de voortgang van de actielijnen genoemd in de brief van 7 november 2025 (TK 2025-2026, 36800 IV, nr. 21).

2. Klopt het dat de budgettaire verhoging van € 181 miljoen voor het Landelijk Verbeterprogramma Regionale Rijkskeringen uitsluitend is bestemd voor keringen in Europees Nederland? Welke reserveringen staan hier in de begroting tegenover om de natuurlijke en fysieke kustverdediging (zoals koraal en mangrove) die op Bonaire onder enorme druk staan, van een vergelijkbaar beschermingsniveau te voorzien?

   Ja. De budgettaire verhoging van € 181 miljoen voor het Landelijk Verbeterprogramma Regionale Rijkskeringen voor de versterking en toetsing van regionale Rijkskeringen, ook wel Rijkskanaaldijken genoemd, inclusief de daarvoor benodigde voorbereidende werkzaamheden is bestemd voor Europees Nederland.

   Het beheersen van het risico van overstromingen op Bonaire vraagt om een andere invulling dan in Europees Nederland, vanwege verschillen in de dreiging en de gevolgen van overstromingen. Dit vraagt om een samenhangende aanpak van ruimtelijke inrichting, tijdige waarschuwing en crisisbeheersing en, waar passend, fysieke en natuurlijke kustbescherming.
   Het kabinet gaat daarbij uiteraard uit van een beschermingsniveau dat, rekening houdend met de lokale omstandigheden, vergelijkbaar is met dat van Europees Nederland.

3. Als het Grevelingenmeer momenteel niet wordt onderzocht als mogelijk zoetwaterbekken (na eventuele transitie), hoe kan men in Zeeland op termijn dan de ‘zoete regenton’ van het Volkerak-Zoommeer benutten? Indien niet, welke aanvullende zoetwatervoorzieningen ziet de regering dan voor Zeeland voor ogen anders dan zelfvoorzienendheid?

   Door de stijgende zeespiegel en afnemende rivierafvoeren neemt de verziltingsdruk in het kustgebied steeds meer toe. Onder andere hierom wordt op dit moment onderzocht hoe de robuustheid van het Volkerak-Zoommeer (VZM) kan worden verbeterd en dit meer als zoetwaterbuffer optimaal kan worden ingezet. Daarbij

blijft ook de huidige blauwalgproblematiek een aandachtspunt. De regionale waterbeheerders die afwateren op het VZM hebben hiervoor de opgave om de nutriëntenlast te verminderen. Rijk en regio hebben in het Langetermijnperspectief VZM afgesproken hierbij samen op te trekken.
Periodes van droogte zullen waarschijnlijk steeds vaker en langer optreden, waardoor in het VZM en het aanvoerende hoofdwatersysteem in toenemende mate onvoldoende water beschikbaar zal zijn om te verdelen. Zeeland kan zich duurzamer voorbereiden op de klimaatopgave door water beter vast te houden en hergebruik te stimuleren, door sectoren te ondersteunen bij de overstap naar een minder zoetwaterafhankelijke bedrijfsvoering, en door in de ruimtelijke planvorming beter rekening te houden met lokale risico's op waterschaarste en verzilting voor de verschillende land- en watergebruikers. Het Rijk wil de provincie hierbij ondersteunen en start daarom met onderzoek naar concrete handelingsperspectieven voor verziltende gebieden.

4. Hoe groot is de resterende financiële instandhoudingsopgave voor het hoofdwatersysteem tot en met 2040, na verwerking van de aanvullende middelen, uitgesplitst naar exploitatie, onderhoud en vernieuwing?

   De totale instandhoudingsopgave voor het hoofdwatersysteem is groter dan hetgeen met het huidige budget en de aanvullende middelen financieel kan worden gedekt uit het Deltafonds. Dit geldt ook voor de netwerken in het Mobiliteitsfonds. Om die reden is door de minister en staatssecretaris in afstemming met de Tweede Kamer een afweegkader opgesteld over de volle breedte van het Deltafonds en Mobiliteitsfonds.
   De resultaten van deze afweging, waarbij de middelen binnen de fondsen zijn geherprioriteerd, zijn op 16 oktober gedeeld met de Kamer. Daarbij is inzichtelijk gemaakt wat de beoogde aanvullende middelen zijn voor de instandhoudingsopgave, ook op het hoofdwatersysteem.
   Op dit moment wordt de totale instandhoudingsbehoefte van de drie netwerken van Rijkswaterstaat, waaronder het hoofdwatersysteem, extern gevalideerd.
   De resultaten van de validatie worden in het voorjaar van 2027 met de Kamer gedeeld. Onderdeel hiervan is ook het in beeld brengen van de resterende financiële instandhoudingsopgave per netwerk.

5. Wat is de actuele stand van de herstelwerkzaamheden aan de Hartelkering en de Maeslantkering, welke kosten zijn hiermee gemoeid en wanneer kan voor beide keringen aantoonbaar worden vastgesteld dat zij aan de wettelijke normen voldoen?

   Zoals in de Staat van de Infrastructuur RWS 2025 is gemeld, gold op het peilmoment in 2025 dat van de 6 stormvloedkeringen de Hartelkering niet voldeed aan de faalkans en dat bij de Maeslantkering niet aantoonbaar kon worden gemaakt of deze voldeed.
   Bij de Hartelkering was sprake van een fout in het besturingssysteem van de Hartelsluis. Er waren beheersmaatregelen getroffen: de Hartelsluis stond

permanent in stormvloedkerende stand. De kosten hiervoor waren gering. Het probleem lijkt na onderhoud opgelost, maar mocht het zich opnieuw voordoen dan wordt de beheersmaatregel opnieuw ingezet. Met de beheersmaatregel voldoet de kering in een dergelijke situatie weer aan de faalkansnorm.
Bij de Maeslantkering zijn de technische problemen die zich voordeden in de zomer van 2026 verholpen met regulier onderhoud. De kosten voor het regulier onderhoud waren voorzien in de programmering. Door de proefsluiting van 12 september jl. is bevestigd dat de Maeslantkering functioneert. Of de kering voldoet aan de wettelijke faalkanseis moet op basis van het actueel prestatiebeeld worden bepaald.
De resultaten van de meest recente peildatum 1 oktober moeten worden omgezet naar een actueel prestatiebeeld van de stormvloedkeringen, dit vraagt nog enige tijd. Op basis hiervan kan een nieuw inzicht worden gegeven of deze voldoen aan de wettelijke faalkanseisen.

6. Kan de risicoreservering van circa € 614 miljoen worden uitgesplitst naar project en risico, met per reservering de financiële onderbouwing en het moment waarop wordt beoordeeld of deze nog noodzakelijk is?

   De risicoreserveringen van circa € 614 miljoen worden aangehouden binnen de investeringsruimte voor met name het opvangen van tegenvallers in projecten. Anders dan bij de beleidsreserveringen, wordt geen verdere uitsplitsing van de risicoreserveringen gemaakt omdat deze marktgevoelige informatie bevatten. Als marktpartijen vooraf zouden weten hoeveel risicobudget er per project is gereserveerd, kan dit de onderhandelingspositie van het Rijk schaden.

7. Klopt het dat de 50/50-verdeling tussen Rijk en waterschappen een reservering van € 1 miljard bij het Rijk betreft, terwijl de waterschappen dit geld reeds begroot hebben? Is er sprake van een tekort van € 250 miljoen aan de zijde van het Rijk? Zo ja, wanneer wordt dat aangevuld? En komen er projecten tot stilstand, doordat gelden gereserveerd en nog niet beschikbaar zijn? Zal er sprake zijn van vertraging ten opzichte van dijkversterkingsplanningen? Zo nee, waarom niet? Zo ja, waarom gebeurt dit?

   Het rijk heeft in de begroting Deltafonds inderdaad € 1 miljard als reservering opgenomen (TK 2025–2026, 36 800 J, nr. 2). Het voornemen is om het resterende deel van € 250 miljoen toe te voegen bij Voorjaarsnota 2027; dit is de uitkomst van de herprioritering (TK 2026-2027, 37020-A, nr. 14).

8. Wanneer komt het miljard dat als beleidsreservering is opgenomen voor Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) beschikbaar? Is er risico op vertraging en/of pauzering van (uitvoering van) plannen?

   Dit wordt onderdeel van de Voorjaarsnota 2027.

9. Aan welke concrete voorwaarden moet de herijking van het HWBP voldoen om

de beleidsreservering van 1 miljard beschikbaar te stellen? Wanneer wordt beoordeeld of aan deze voorwaarden is voldaan?

Zie het antwoord op vraag 7.

10. Is het volgend begrotingsmoment dat wordt benoemd in het antwoord op feitelijke vraag 80 met betrekking tot de ontwerpbegroting van IenW (hoofdstuk XII) dat ziet op het HWBP en dus ook de begroting voor het Deltafonds, de Begroting 2028 die in het kalenderjaar 2027 wordt voorbereid en vastgesteld of wordt gedoeld op de Voorjaarsnota 2027? Indien het eerste, waarom niet eerder?

    Hiermee wordt de Voorjaarsnota 2027 bedoeld.

11. Welke middelen zijn – met oog op de aflopende budgetten van waterkwaliteit/KRW richting 2031 – beschikbaar voor de continuering van de KRW-uitvoering en wanneer wordt hierover besloten?

    De continuering van de KRW-uitvoering is onderdeel van de Stroomgebiedbeheerplannen 2028-2033 die op dit moment in voorbereiding zijn. De hiervoor benodigde middelen zijn betrokken bij de prioritering binnen het Mobiliteitsfonds en Deltafonds. Over de uitkomsten hiervan is de Tweede Kamer geïnformeerd per brief van vrijdag 16 oktober 2026 (TK 2026-2027, 37020-A, nr. 14). De brief bevat het beleidsvoornemen om € 250 miljoen uit te trekken voor Vervolg KRW/Stroomgebiedbeheerplannen 2028-2033. De definitieve verdeling van de budgetten binnen de herprioritering wordt bekend bij voorjaarsnota 2027. Later dit najaar volgt de bespreking in de Kamer en het BO MIRT.